

279356

Rev. 183

Foaia

pentru

Minte, Animă și Literatură.

Nr. 1.

МАРЦЕА, 5. ИАНЮАРИЕ.

1860.

МЕДАЦИОНЬ

Лиъдиме Сале Принцеси Домпіторъ
кътре

ADUNAREA ЕЛЕКТІВЪ А МОЛДОВЕЙ
ла deckidepea сесіеи апваме дн 6. Дечембръ
1859 *).

В'амъ аднатъ дн конформітате къ гълъбсіреа ар-
тиковълъ 17 din Конвенціе ші пентръ къ аѣ сосітъ то-
ментълъ de a фаче къпоскетъ църеи програмълъ Гъвер-
нълъ Мѣж дн че прівеште реорганизареа Прінчіпателоръ
Хните. Мъріре фіе Domnълъ! Къ ажаторълъ білево-
торівъ алѣ пътеріоръ гарантъ ші а Кърдї Съзеране, е-
пока провікорълъ ші а тързърълъ політіче саѣ фу-
кісъ. Ної пътемъ de актълъ днайтъ, днтръ денілътъ-
татае автономіеи Noастре, съ не апкътъ de лъкъръ-
ле adminістраціеи din пъзітръ, фъръ а авеа алъ пре-
окшаре de кътъ ачеа а днайтъреи ші а віделъ скът-
пелъ Noастре Патрій.

Дакъ пънъ дн ачастъ зі фукъ аѣ ръмасъ днъкъ-
тева капете оарекаре сперълъ ші вісіръ персонаже,
еде требъсъ астълъ съ се стінгъ, къчъ атълъ дара кътъ
ші Европа саѣ пропонатъ къ солемнітате дн кестія
політікъ а Прінчіпателоръ, ші дар къ дрептъ с'ар со-
коті вълъ актъ de четъдіанъ рълъ din партеа а орі къ
сар ціне астълъ de лъкъръ саѣ din партеа ачелъ каре-
ле, мішкатъ de вълъ интересъ тескінъ, ар кътеза а пънъ
предінъ лъкъръ Noастре комюне.

Ромъния е останітъ de шішкъръ дн вънгъ фъръ
цълъ, фъръ фолосъ, ea вроіеште съ іасъ din ачесъ
старе de nedіmріе каре ти пітічеште пътеріе; ea
вроіеште съ ишакъ днайтъ ші съ дес семне de ві-

ацъ. Totъодатъ Европа, прекъм т'амъ фукредінцатъ,
есте рата de a ne da конкірсълъ капіталъріоръ ші а
специалътълъоръ сале днадатъ че се ворѣ къпоаште пла-
ннріле Noастре дн прівіреа віторълъ. Есте прін зра-
маре, de даторія гъвернълъ а се еспліка лъкърітъ а-
спра проіектелоръ сале, ші а еспліе прінчіпіле че ва
апліка да організираа фіекъріи рамърі a adminістраціеі.

Іатъ ачеа есплікаре:

Ф і н а п у е.

Дн кеа прінъ капітълъ Фінанселоръ пентръ къ
еле реендулъ да неноіа Noастре чеа таї хріпентъ.

Мълдї ані de тънъ вънре прін каре саѣ стрекъратъ
дара поастръ аѣ ком.ромітатъ греѣ авереа пъблікъ;
днєз din порочіре, шіжлоачеле поастре сънтъ пемър-
нініе ші фукъ фечіоаре, ші адоптареа de тъсъръ дн-
целепе ва днлътъра гравікъ релеле трекътълъ.

Дорескъ ші цінъ ка регъла чеа таї перфектъ ші
къпітіпіреа чеа таї дреантъ съ се ставілеле пътіа de
кътъ днтре венітърі ші келтълъ. Тоате каселе спе-
ціале, прекъм ачеле але деосевітелоръ Ministerii ші ал-
теле ворѣ фі decfiiindate спре а се адна дн o сін-
гъръ касть, адепъ ачеа a Ministeriile de Finanze. Прін
къпълъ ачеста комплікъріле de сокотелъ ворѣ діспіріеа
ші ва резулта о таре днлесніре пентръ de a съ а-
штерне вълъ въдуетъ автентікъ дн каре дара днтреагъ
съ поать ведеа днитро сінгъръ окіре стареа са аде-
въратъ,

Імпозъріле че acігъреазъ речетеле (венітъріе)
Статълъ, пъ ворѣ фі ставілате de кътъ днтрептатъ, ші
ачаста дн зрта вълъ стідій адъпчъ ші а вълъ вотъ алѣ
камерій. Репърдіреа лоръ се ва фаче къ o денілъ дреп-
тате днтре тоці, астфел дн кътъ фукъсіреа вапілоръ
съ се поать опера къ днлесніре тутъроръ.

Келтъслеле вотате асеміце de кътъ камеръ не
пропіпереа Ministerіоръ, вор фі търцініте дн хотареле

*) Bezi Gazeta Nr. 57. din an. tr.

челев таі стрікте економії, віне ділцівлегзндзєв къ статвл ва ръсплаті къ дѣрпічіе сервічіе пъвліче ші ва ділгріжеа къ тоатъ діndestвлареа de позиціеа функціонарілор.

Імпозъріле ші келтвейліс вор фі съпхе зпні коптавілітъці аспре, лътвріте мі ділтемеіате не доказаніе добдітоаре, ділкът съ фіе орі кърві лесне de a ыртврі інтрареа ші ешіреа челві де не бртві банк.

О карте de Контрол ва фі інстітутъ діл скврт тімп пептв ка сокотеліе Статвлі фінд съпхе зпні діналте ізрісдікції, съ прімескъ не тот апвл санкціонареа зпні авторітъці пътмай пъцін пеатврінате ші респектате ба ші авторітатеа Ісстіціеі. Есте de неапъратъ певое ка съ щіе ачеі че вор таніа банкі пъвлічі, къ фіекаре din актеле лор аре а фі съпг чеа таі стріктъ прівігере ші сънт чеа таі аспръ ръспандере.

Фіндкъ крещтереа аверій а тътврорв партікларілорв есте темеліа адевъратъ а аверій статвлі, гъвернълік төш съ ва преокхна неконтенітъ de кінвріле десволтврій сале.

Къ ажаторылік тіжлочелорв din афаръ, не каре аветъ дрепткъл de a конта; вомък проchedа ла фінанцареа інстітутелорв de kreditъ, прекът: Банкъ de черквларе ші банкъ фончіарз, кареле стърпінді камъта, ворв адвче діл даръ капіталларіде де каре ea аре певое ші ва прокхра industrіe ші атрыкълареі ачелж пътернікк тіжлокк de пропъшире че съ пътештє крeditъ.

Астфелъ гъвернълік төш ділдъледе ділпрезінцареа ділпримтвль (пептв а кървія реалізаре, сънт кіаръ ділченпхте пегочиаціїе къвінчбсе). Департе de ноі гънділік de a ділпінде зуера не о кале de ділпримтвтері пессфършіте. Ноі ны не вомъ ділпримтвта декътъ пептв de a пътэ ділвінде греятъціде de фаць, лъсате позъ de трістеле ділпреікърі але трекжтвль, ші таі къ сантъ пептв ка гъвернълік съ поль авса факультатеа de a пъне діл тіншаре тóте тревіле църеі каре съ афль діл чеа таі тікълобсь амордіре.

Аветъ тотъ de креатъ: аветъ а ділтемеіа крeditълік постръ пъвлік, а deckide дретврі, а фаче подрі, а ділподобі ші съпхтеді орашеле, а лърді портвріле, а ділфлорі котерцвл, а ділквража industrіa, а ділтврі артіa, а съна каналлрі, а ділтіnde лінії de дретврі de феръ не сърфада пътъптвль постръ пептв діллесніреа компнікърілорв, ші ділтв'юк къвънть а дезволта тóте стабіліментеле пъвліче.

Ачесте келтвей, кънді сънт віне фъкте, сънт подітврі, къчі еле адекк зпні фолосч ведератъ нациеі.

Даръ пептв ка съ се поль фаче асемінеа келтвей фолосітврі, неноіа чере зпні ділпримтвль, атвчке кънді импозъріле ны съпт de ажонч ка се ле акопере, Іатъ тобілвл ділпримтвль постръ а кървія скопк зпнік есте de a прокхра церей фъръ ділтврізіре ділвінцірі de ділтвріл opdin; ділвінцірі че търескъ ренеде аверіа овшеаскъ ші а кърора авантаже не ворв діллесні а скыпа лесне de греятатеа datorілорв че амъ авеа.

Дезволтареа просперітъдеі пъвліче есте dap' таі къ самъ зелвл не каре нілв пропхпетъ ші ла каре тревіт съ ажончемъ пътмай декътъ, къчі не дънса съ разъмъ адевърателе гаранцій че ділпримтвторі съпт діл френтате de a не чере.

Гаранційе матеріале аж пегрешітъ імпортанда лорв, ділсъ крeds къ опорвл постръ рекламъ ка съ фімъ діл старе de a офері таі къ преференцъ гаранцій торале, къчі асеміне гаранцій резльтъ дела віна адміністраре а аверіе пъвліче, дела импозърі дрептъ, віне репхріце, ші віне адхнате, дела келтвей інтелігенте ші подітврі, дела зпні контролл аспръ ші пе'пчетат, ші дела тъсврі фінанчіале кареле асігуреаз ші търескъ діndestвлареа ші тълдътвріеа тътврорв локвіторілорв.

Ноі вомъ комплета ачесте гаранцій пріп лоіалтатеа ші крединда къ каре вомъ ділденліні діndatorіреле нойсре. Дорескъ ші врэй пріп ыртмаре ка пъктхалітатеа се дебіе регвла пістстримтвтать; ка сервічіе пъвліче съ фіе пъттіте ла време, ші съ ны се таі ділфъншезъ пічіодатъ спектаколвл скандалосч de функціонарі аштентвнді лефеле лорв; ка овлігвріле контрактате de кътвръ статъ съ фіе тотъ аша de соіде ка валореле челе таі къттате. Астфелъ крeditълік Ромъніеі ва ажонч пъ челе таі зпні крeditърі din льтме.

Гъвернълік аре спераре къ пъктхалітатеа съ ва сложі de пілдъ ші ва фі імітатъ de тóте класеле; ші аре de гънді а превента кательлорв, дінайліт de тóте, зпні проіектъ de леце прівіторв кътвръ стрікта обсерваре а контрактврілорв.

I х с т і ц і е .

Дакъ діл прівіреа іnteresелорв матеріале амъ датъ пасвл діллеснірілорв, ны таі пътінш воі да челв ділтврі рангк ізстіціеі кънді се атінч de opdin ділторал діл сочітъдеі.

Пъзиторі аі лівертврі, аі попорвл, ші аі авері

фіє-кърї фамілї, мацістрацїї днідеплінеск ще таї днальте фонкціє соціаль ші требвє, пріп карактервл ворѣ, съ днісевле днікредере ші респектъ. Дні алецеріле, ші нзміреле ворѣ асешінеа фонкціонарі, міністрвл істідієи ва къста къ чеа таї ашьвіть днігріжаре, ші днінанте de тоте, провітатеа ші опоравілтатеа персоане. Ачестс квалітъї ворѣ аве пасвл кіарѣ асупра штінціе дрентвл кареле се поге дозьнді къ време, кънді nіmік їз днілоквеште інтегрітатаа ждекъторвл. Дні адевърѣ, се потѣ паште грешелі дні кврсвл про-чедзре, днісъ грешала зпні інстанції аре локѣ de дні-дрентаре да алѣ інстанціе суперіорѣ, ші орі квтѣ съ фіе єв преферѣ зече грешелі фъкте къ вапъ крединцъ декътѣ о сінгврѣ преварікаре.

Цара аре певоіе таї пресвсѣ de тоте de мацістрацїї а кърорѣ пвртаре се фіе ферітѣ de чеа таї тікѣ препзсѣ, ші гввернвл есте хотъртѣ аї да къ оріче предѣ асемінє фонкціонарі.

Лефеле ачестора ворѣ фіе днідествлтотре пентрѣ de але проквра зпні траїв опоравіл, ші требвї се фіе прівіте еле ка партеа din ввдцетѣ чеа таї зіне днітрев-ввідатъ. Днісъ ші цара ва авеа дрентвл de а чере тълтѣ dela еї, ші дакъ пої сънтемѣ хотърії а пе-деснї къ аспріте пе фонкціонарвл преваріаторѣ, не вомѣ аръта фърѣ тілѣ пентрѣ ждекъторвл каре ш'арѣ кълла сфинденіа даторійорѣ сале. Фіе dap превенції мацістрацїї къ міністрвл істідієи ва есаміна дні персоанѣ антеведентелей лорѣ, ші къ елѣ ва авеа днісър-чинаре de а констата нз пътма стареа аверѣ лорѣ кънді ворѣ днітра дні фонкціе, dap ші крещтереа саб тікшорареа че с'арѣ днітьпл ачестеі стврї.

Дніктѣ прівеште партеа технікъ а організъреа ждесіяре, ea ва зшвра, днітревітвнѣді бре каре мон-діфікѣрї, інстанціїе de фацъ.

Ної вомѣ комплекта-о днітродвкънді: 1-іш mini-стерьвл пзблікѣ, ачестѣ органѣ алѣ соціетъї каре чере дні пзмелѣ ачелѣ славѣ преквтѣ ші ачелѣ таре, дніфрѣпареа деліктелорѣ ші а крімелорѣ; 2-ле істідіа de паче днісърчинатѣ de а превенї пріп днітькаре о тълдіме de прочесбрї че съні пътма зпні ізворѣ de зврї mi de psinі пентрѣ фамілї; 3-ле грефіерї карї, зовѣтѣ респандереа лорѣ, ворѣ прівітіа вапа пъстраре а актелорѣ ждесіяре; 4-ле ххісіерї (шіпер) а кърора конт-кврсѣ есте пеанъратѣ пентрѣ днідеплініреа сентенційорѣ ші а контрактвріло рѣ.

Істідіа дніші ва лва днідерѣпѣ партеа de атрі-ввдї че аѣ фостѣ лвасать пе necінціе поїдісї. Невіо-лареа домічілвл ші лівертатеа індівідзаль ворѣ аве

фінціт адевъратѣ атвнче пътма кънді піч зпні ацептѣ пз съ ва атінде de еле декътѣ дні пвтереа зпні ман-датѣ ждесіярѣ; афарѣ днісъ de касвл de flagrant delit, кареле ші ачеста ва требвї съ фіе зіне зъмірітѣ de текствл іецеі ші зіне констататѣ. Тотѣ індівідзаль арестатѣ ва фі днітреватѣ ші черчетатѣ дні скврѣ тімпѣ, къчі пої пътма вроітѣ а ведеа днікідерї пре-вентіве фърѣ маркіні, піч пріконіерї зінврї дні днікі-сірѣ днівъ центенга че леаѣ реквноскетѣ певіно-въдіа.

O de пе зрівъ кестіе съ леагѣ de організареа мацістрацїї, кестіа інамовілтъїї, адекъ рандіреа фонкціонаріорѣ дні постѣрї пе віацъ. — Кътѣ de до-рітѣ есте о тъсърѣ ка ачеста че контрівзе а асігра пеатърареа ждекъторізлї, гввернвл тѣді сокоате къ анлікарареа еї поге фі днітързіетѣ пънѣ кънді нозеле трівніларѣ ворѣ da dovezi кезъшвітотре de штінціш ші de моралітате. Ші кіарѣ de ші інамовілтатеа съ ва ставіла пентрѣ квртеа de касаціе, потрівітѣ конвен-ції, ea днісъ нз ва фі пътма дні ствдіш пентрѣ челе-лялте інстанції деекътѣ песте къдіва апї.

К г л а т ۴.

Релігія ортодоксъ есте релігія статвлї, днісъ лі-вертатеа конштінції ші а кълтвріорѣ ва фі респектатѣ дні тотѣ пвтереа квзътвлї.

Гввернвл тѣді ва контрівза пре кътѣ ва фі дні пвтінція ла сплendórea вісерічей пвстрѣ, пріп днігріжіреа че ва авеа пентрѣ клерѣ. Елѣ съ ва сілі а ръспвнди інстрекція дні тагма преодескъ пріп ажекторвл de се-міарї ставілате дні фіекаре diechesе, ші а пзне пе преодї dela зеरѣ дніт'о старе тълдімітотре каре съї апера de певоіе віедї матеріале ші съї днілеспескъ de а еї оквпа пътма de сфинтеле лорѣ даторї. Ної контътѣ тълтѣ пе ачештї пвтерої ші модестї про-поведітіорї аї евапцеліє, пентрѣ de а върса дні съ-флетеле попорзлї лвтіна ші сфинтеле доктріне кареле днірінді пе четъділї къ респектвл лецилорѣ.

Цера квпште адънка таа венераре пентрѣ сѣнпта пвстрѣ релігіе, dap къ кътѣ ачестѣ респектѣ есте таї таре, къ атѣтѣ тѣ днітреітѣзъ таї тълтѣ скандаліріле продвсе пріп авзълѣ деспврдіїорѣ.

Претвтідenea сфинденіа късъторісї есте прівітѣ къ дрентѣ ка темеліа фндаменталь ші ка легътвра чеа таї пвтерпкъ а соціетъї. Еар дакъ късъторіа ажн-це а съ фаче пътма зпні жокѣ дні каре вървадї ші фе-тмї съ еї ші съ ласѣ пентрѣ челе таї пе днісемпнате

претексторі, атвичеа таї ексістъ пічі фаміліе пічі сочієтате.

Кемтъ съ каліфікъ не ачеле фемеі кареле de авіа деспіршіде фнтръ о dimineau, съ фнбракъ пъзъ дн сарз къ зпѣ алтъ пъмѣ; ші кареле фнндъ днкъ форте гінере аѣ петреквтъ тотъ серіа късіторіелоръ ертате de леџеа канонікъ, леџе адецеопі indaçentъ песте къвіпцъ саѣ фъръ пічі о пътере. Прін ачесте деспіршіні че дн-трістеазъ мопала пъблікъ, едкадіа копійоръ есте пегліжатъ, кіропомпіле сънт пътаї izvóръ de прочессрі скандалбее, легкътре de neamзрі днформеазъ зп de-даљ днкелчітъ дн каре кіарѣ ценеалоїствлъ челѣ таї ръвдѣторъ ш'арѣ піерде къпраеа.

Гъверпзлъ таѣ ва зла тъсіріле къвіпчобе спре а пъне капътъ ачелоръ абззрі, ші крдѣ къ вої фаче зпѣ сеівічій серіосъ вісерічій піостре ортодоксе, віндъ днтръ ажкторъ пентръ днчтаратеа зпоръ скандалрі не каре днсашъ ea же жълеште пегрешітъ.

A d m i n i s t r a t i o n e.

Департаментъ din пъзіръ а кържі атрібцій аѣ съ фіе форте екзактъ търпініе, спре а днпнедека орі че аместекъ дн domenіял істіціе, ва прімі днсем-нате modifікбрі. Ної ні пропнпетъ днкзрэндъ а тікшра пътервлъ префектріоръ ші а търі днде-тълъ імпортенда фіе къріа din еле прін днріндеа чіркокскріпціоръ, прін търіреа лефеі ші прін алте авантажбрі прекам: зпѣ отелъ спечіалъ дн pezidenya префекторале, ші тоте ачесте къ скопѣ de a фаче din асеміне постѣ зпѣ обіектъ de адевъратъ атвіціе пентръ тодї, тотѣ-одатъ, спре а дозѣнди ачелашъ резултатъ, вомѣ днпълді пътирвлъ съ-префектріоръ ка зпіле че сънт брацълъ актівъ alѣ adminіcраціе. Ної вроімъ съ рѣдікътъ пе съ-префекці (съ кърмзіторі, прівігі-торі) din стареа дн каре сънт къззі, ші пз вомѣ крзда пічі о жъртвѣ пентръ de a траце да ачестѣ сеівічій зпені копавілъ ші девоатаці. Актівітата, прівігерае пе adormітъ, енерціа тревзіпчіе ачесторъ фнкцій імпортенте, сънт kondіції каре чеса зпені тіпері ші dicchiplinaці, прекамъ сънт твялді din жъпії пострі офи-цері карі се гъсъскъ актъ фъръ съвжеъ. Презенда торъ ші днкредепеа че inciprъ зпіфорта пе ворѣ аж-га твлтъ а днлесні фъръ zгздіре транспортареа вії-торі а рапортріоръ дннtre пропріетарі ші кълтіва-торі. Ministrълъ din пъзіръ ва пъне чеса таї таре днлгріціре ла констітіреа компенлоръ, къчі таї къ самъ прін компне съ днрѣдъчинеазъ дн imima локгіто-ріоръ істіреа пътирвлъ зnde се наскѣ, дн еа съ пер-

соніфіктъ сімдіреа аморзлъ de патріе. Де ла зна са организара атврпа твлтъ ісправа тъсірілоръ че съворѣ хотъ-ръ днкестіа пропріетъді. Есте дап neapъратъ ка о адевъратъ солідарітате съ се днптемеизъ днпре тодї тем-брій компне, ші ка ачеста съ фіе креатъ пе прінчіпвлъ зпѣ інтересъ de фаміліе колектівъ ші компнѣ.

Admіnіstraціа din пъзіръ съ ва комплата прін днпніца де консілірі цепераде зnde съфрацеле кон-четъзпілоръ ворѣ кіета зпені чеї таї копавіл de a da сіатрі фолосітіре днпріпътъзірілоръ че сънт de фъкѣтъ дн фіекаре distrіктъ. Прін кіпвлъ ачеста съ ворѣ гъсъ днпніцате totѣ одатъ ші комі-селе агріколе че потѣ адчє зпѣ днсемнатъ ажкторъ прогресвлъ агріклтъреі піостре-

A p m i e.

Гъверпзлъ таѣ ва шті а се фері de плекареа че пеарѣ kondвче а креа о арміе перманентъ дн диспро пордіе къ тіжлочеле піостре de фадъ ші къ адевърателе піостре пе-вої. Еѣ сънт днсфледітъ, ка орі чіне, de сімдіреа патріотізмлъ че фаче а салта іnima фіе-кърі зпѣ Ромънѣ, дап пз гъсъскъ дн ачеса сімдіре зпѣ зотівъ дндестьлатъ пентръ de a пречіпта евеніментеле. Ар-міе ва фі дап констітутъ астфелъ дн кътѣ днпреа еї се пз адкъ пагнвъ пічі фінанселоръ піостре, пічі враделоръ агріклтъреі; дап вроеск totѣ-одатъ ка съ фіе арміеа дествлъ de tape пентръ de a тъпніеа лініштеа пъвлікъ ші а педенци къ енерціе пе ачеса че ар дндръспі а фътві тълѣръ. Къ ажкторілъ de зпнї інстрѣкторі de тотъ арта, воїа форма зпѣ зпѣ персоналъ-командантъ de офіцері ші de сът офіцері, ші вої днлгріці ка, дн пропорціа кретчтереі тіжлочелоръ de каре вомѣ dic-пне, матеріа-лъ пострі de ръзвеоі съ ce dezvolteze ші съ ажкнгъ ла днплдімеа птіпнціе modepne. Аст-фелъ съ ворѣ форма кафрзі соліде кареле, къндъ ва съна вре о брѣ de періодъ, съ ворѣ deckide пентръ de a da локъ дн раптіріле лорѣ твтвроръ Ромънілоръ кіетаді днтръ апърареа патріе.

Л з к р ѣ р і п ѣ в л і ч е .

Невоеа de комплікації de totѣ соілѣ, прекамъ дрѣмрі, шоселс, павеле, канаалрі, дрѣмрі de фіерѣ, есте атвтѣ de ѣрцентъ дн Прінчіпате, къ гъветпзлъ таѣ пз съ ва сїї de a апліка ла екзектареа лзкр-ріоръ пъвліче о методъ некноскѣтъ пъпѣ актъ дн цара піостре. Калкъліе фъкѣтѣ de зпені спечіалъ, аѣ добедитъ къ келтвелеле ші днптързіеи de транспор-

тѣрі, adspirete ne лънгъ алте келтвейл авсбърве ла ної, ѳи къстареа мишайоръ, маї тълтъ de a треа парте din венитърі. Пентръ о царъ агрікоъл а къріе продъкте сънт маї къ деосевіре греле ші гръмтъдитъре, требе се ѡп-четеze пътмаї декът асеміне старе de лъквръ.

Мижлочел евнешти de каре пътетъ диспъне пе фиекаре ană ѡп фаворвлъ лъкврълоръ пъвліче, нъ неарѣ ерта de a севърші тóте дръмтъріе ѡплесніторе комп-ніакційоръ de каре амъ ворвітъ, лнайните de 25 саѣ 30 an. Цара нъ поте съ аштепте астфелъ впъ сфертъ de секолъ, ші dap ної iamъ фаче впъ таре віне, вр-тъндъ пілда че не есте датъ de маї тългъ anі de кътът гъвернеле челе маї лъминате.

Компаний пътерніче de капіталішті-јптрепринз-торъ сънт гата de a вені ла ної пентръ а екзекута ѡптр'єнъ тімпъ de 5, 6 anі ші къ ваній лоръ тóте под-дріле, каналвріле ші дръмтъріе че не сънт требъ-инчоце.

Пентръ впъ венефіциѣ лецитъ ші десвътът, пентръ o досвъндъ ші o амортизаре регълатъ а съмелоръ ѡптревънідате, ачеле компаниј не ѡоръ da тóте ѡплес-ніреле че амъ допи спре a не плъті de даторій. Съ ѡпчълеце къ лъкврълоре че с'аръ ѡптрепрінде ѡп фо-досвъл обштескъ се воръ екзекута съвъ прівігерека статвъл.

Марі ші пътероце авантажърі воръ резълта пентръ царъ din ачестъ комбінаре. Јп пълні anі dato-рие воръ скъдеа япроне de o a тріа парте, чеа че се традъче ѡп реалітате прін o егаль крештере de ве-нітърі, ші adъоръндъ ачесте венефіциѣрі ne лънгъ фо-досвъл izворътъ din стърпіреа каметеи вомъ пъне аст-фелъ авереа пъвлікъ ѡп позиціе de a пърта маї ѿшоръ греятатеа imпозърілоръ.

Беілкълъ каре аă прілежіт атъте несъферіте ав-зърі, ші тарі пакъе, ва диспъреа ші ѡп локъї съ ва-ашеza o ѿшоаръ контрівъдіе, ла каре тої четъзъній воръ фі съпъшъ фъръ ѿстьвіре.

Лъкврълоре пъвліче екзекутате de компаниј de ѡп-трепринзъторі, не воръ da ші впъ алте авантажъ, еле воръ фі o скъль практикъ пентръ аї поштрі ші не воръ форма o тълдиме de архітектъ, інжинеръ ші de кон-дакторъ, не саре пъ вомъ маї авеа певое de aї тъ-тмете къ тарі келтвейл ѡп стрънѣтате ка съши капете инстръкцие.

Беній инстръкторъ ші въпеле методе да лъквръ съ воръ ѡпнродаъче ла ної ѡптревътъ къ впъ персоналъ іскъсіт прін o лънгъ практикъ.

Афаръ de ачеста, сосіреа компанијоръ ва фі

семналълъ de dezvoltare алъ industriei прівате че съва апліка ла лъкврълоре mapі. Маї тълте експеріенде аă добедітъ къ industriei пріватъ къндъ есте мишкатъ de пропрілъ еї intreпесъ, десъвършеште лъкврълоре сале къ маї таре грабъ ші ekonomie de кът гъверніеле. Чер-кареа аă фостъ фъкетъ ші есте аствъл рекъпоскътъ ка впъ адевъръ, Съ профітъмъ dap de експеріенде че нъ неаă костатъ піміка; съ профітъмъ de ea къ атътъ маї въкросъ къ компанијле de ѡптрепрінзъторі воръ dezvoltata ла ної спірітълъ асочіерій, ші къ днпъ пілда лоръ Ромънії пегрешітъ воръ атівіце a съ сфертъ ѡпtre дъпши къ съ ѡптрепріндъ ѡптріндеа, пъвъліреа ші съпътъціреа орашелоръ.

Пентръ а екзекута тóте дръмтъріе de комбінаре, компанијле воръ фі овлігате а ціркі ші тъсра о таре парте din пътентълъ постръ ші ної вомъ пъте съ не фолосітъ тълтъ de лъкврареа лоръ пентръ кадастъръ ші хърділе топографіче че не ліпесекъ къ готвъл.

Јп събршітъ конструкција ші есплітареа дръмтърі-лоръ de фіеръ ѡптретемеи съ вор ѡп вене kondіցії, атънчі къндъ цара ѡпндъ ѡпнзестратъ къ дръмтърі ѡп тóте пърціле еї, къ подвръ пътероце ші къ впъ материале венъ de транспортърі, съ вор пъте къра лесне ші фъръ тълтъ келтвіялъ материалъріе, кълътърій, ші търфъріле пе пътъ лінія дръмтълъ de фіеръ, че с'ар фаче ші с'ар есплігата. Её аши маї допи ка, пълъ а нъ не гънді ла дръмтърі de фіеръ, съ ѡпческътъ а еспліта въліе de фіер ші de кървъне de пътътъ атътъ de вогате ѡп-цара побстръ ші кареле сънт kondіցія de віацъ a дръ-търілоръ de фіеръ.

І n с t r u к t i e p 8 b l i k ъ .

De 27 anі de къндъ екістъ akademieie постре, еле пъ аă реалісатъ пічідекът сперъріле најіе. De-парте de mine гъндълъ de a ѡпвіловъді пе чітева; ѡп-плаче маї віне a da віна системълъ de ѡпвъдътъръ пъвлікъ че с'аă үрматъ пълъ актъ. Ної am прекъстнатъ a іміта ачea че съ петрече ѡп алте църі, прегръндъ ѡміні пътмаї пентръ професіїле ліверале. Ромънія аре алте певої чеї сънт спечіале ші ла каре аă сосітъ тім-пълъ ка се не гъндітъ.

Гъвернълъ таё ва пъне тóть сілінда пентръ ка інстръкција пъвлікъ съ фіе градбаъ ті пъсъ ѡп деосе-вітеле сале градбъръ, ла ѡпдѣтъна тътвроръ класелоръ. Јп edukaciјa пепорълъ віне kondісъ съ афъ челе маї вене гаранціј de opdinъ, de прогресъ ші de патріотісъ лъминатъ. Ea треве dap, ѡп фіе каре најіе, съ рес-

пъндъ да адевърателе ей певои ши да адевърата са по-
зидие. Такъ о инструкция съниоръ кнпринцндъ факъл-
тъдъ де фултъ фисемпъмънт не есте фолосито, ин-
струкция елементаръ ши притмаръ не есте неапаратъ
спре а респъндъ о виацъ поъ фу тотъ цара.

Клерклъ каре есте репрезентантъ фу фие каре
сатъ припънвълъ саъ маъ тълъ преодъ, поте съ ажите
тълъ пропаганда лътнилоръ фу популация кътпе-
несъ. Ехъ пънъ пътъ дектътъ ка фие каре локиторъ съ
штие фикръндъ а скри ми а чети пентръ ка съ профите
пентръ индустрия са де информъръле фолосито, че ар-
гъсъ фу кърди въне ши спечиале. Дорескъ ка инструкция
притмаръ ши ачеа секъндъръ съ фие респъндите преларгъ,
дешъ нъ фисъ ка о професъ не сокотитъ пентръ де а
прегътъ елевъ капавълъ съ бртезе фисемпътълъ фу-
нталъ; даръ тотъ одатъ, нъ маъ пънъ аши вои ка си-
темълъ туталъ де фибълътъръ съ фие тълъ ши маъ
спечиалъ апроприятъ тревънделоръ ши патъреи Ромъни-
лоръ, дектътъ имитътъ фъръ пъчъ о къвзъре din кътаре
саъ кътаре инститъции стрънъ.

Не хългъ дисемпътълъ литерилоръ, факълтъцил
де штънъ, де френтъ, де медичнъ сънъ погрешитъ тре-
вънчосе, даръ стапеа де астъзи а Ромъние ши въторълъ
еи черъ пътъ дектътъ о факълтате де штънъ икономикъ
ши административъ, прекътъ ши о факълтате де штънъ
агрономикъ, индустриалъ ши комерциале. Администра-
торъ, финансъръ, агръкълторъ, индустриеръ, комерданци,
иатъ оменъ де каре аветъ маъ симътие тревънъ.

Фу скъртъ пентръ ка съ ресъмъ идеи е телъ а-
съпра ачестъ овъектъ: Ехъ дорескъ, ка фибрънъ въторъ
апрониетъ, вънъ докторъ де агрономия съ ажънъ фу
царъ да ачееш концидепаре ши авантаже материяле,
прекътъ ар пътъ ажънъ вънъ докторъ де лите.

(Ва зрта.)

КРЕДИНЦА ДЕШЕАРТЪ.

(Зртъре din Нрълъ тр.)

Съ нъ креазъ чинева къ попорълъ ажъ пъръситъ не-
пътърателе прежъдете. Фу а. 1811 вънъ жъде сътескъ
din Церманія фъкъсе рапортъ ла официолатъ: къмъ фу
компна лъи де кътева популъ вънълъ рътъчиндъ вънъ
кометъ. Дескълътъоръ фикътъ тотъ маъ сънътъ, прекътъ ши
де ачеа каръ фъръ аштъ, гандъре din фърчъ, къвъ,
фънъ, въкатъ де хайнъ, сънъ ши деуетълъ поликаръ дела
чей спънъзъри. Пънъ астъзи сътескълъ съ теме de

коръ, вънъ, църчи (коцофане) de іенпрѣ къ треи пъчоаре
de къдеи пегръ каръ сънътъ драчъ фипелдъцъ, де тъже
ши де каше, еаръ локиторъ din палатъръ третъръ de
фемеи ши оаменъ алъ де попъ торцъ каръ се скълъ
din тортилътъ ши съ притъмъ припъ касе, де пъхаръ
спарте. Шікътълъ бреке фикътъ тотъ маъ фисъфъ фрікъ
de ши ачелашъ вънъ пътъ делъ присоцинъ сънцелъ ши
делъ о преа тълътъ фиферътътаре. Крединца дешеарапъ
ши фантасия чеа апринъ маъ беде фикъ ши астъзи въ-
лачъ фифокадъ вениндъ не къминъ фу жосъ; еаръ ви-
серика ши фигропътъоръле маъ фисъфъ о сънътъ фрікъ-
лъцъ ла тилъоане de оаменъ де аи лъи плеакъ фъгъ. Фу
тънъ ши кодри фикътъ тотъ маъ вънълъ фата пъдъръ (ла
пътъ съ афъ маъ тълътъ пъдъчъ: Bergm nnchen, Wasser-
und Meerm nner, Donauw rthchen, Rattenk nig, Galgenm nn-
chen etc). Оnde маъ пътътъ арпкаталя къ кърдиле,
тріфой фу патръ фои, лимба флорилоръ, професия din
дрождъиле кафелъ, фрика de Мардъ ши de Бинере ши
чине съ маъ фишире къте алте секътъръ, къндъ не ви-
не фу мінте, къмъ de екс. фипърътъеса Ресіе Елиса-
вета воинъ съ съвскріе вънъ вънъ аспръ фу момен-
тълъ къндъ о тъскъ ши къзъ фу кълътъръ спъръндъсе
ка de о кове реа скъпъ кодеиълъ din тънъ ши нъ маъ
съвскріе пимікъ.

Фу зілеле поастре а ештъ ла модъ комнамъвъ-
зіствълъ ши магнетътълъ, къ каре фикъ се факъ фелбръ
де шарлатанетъръ, ёръ крединца дешеарапъ ле я пе то-
те ла адевъръръ пекътътъ.

Антічнъ, адікъ елінъ ши романіи нъ авеа діаволі
прекътъ авеа въръе евреї ши попоръле европене кам de
1800 ани фикъоче, чи роля діаволілоръ ера фипъръдътъ
фибръ кълъва зеи de аи лоръ, каръ адікъ пътъа фаче
ши вънъ ши ръбъ; фермекътъоръ, фикътъ ажъ автъ ши ан-
тічнъ ка ши пои; атътъ пътъ къ фермекътъоръ ши стрі-
гой антічнъ лъкъраш маъ тълътъ къ потестатеа пропріъ
къчъ вітьте, о маъ зісерътъ, къмъ лоръ ле ліпсіа діа-
волій; din контръ стрігой ши фермекътъоръ попорълоръ
крепштіне тотъдеазънъ лъкъраш пътъ къ потестатеа фи-
пърътътъ дела къте вънъ дракъ сънъ фръкъледъ, фибръ
каръ Асмодеи din тестамътълъ векій, прекътъ ши дра-
кълъ скіонъ din Спания тречеа драчъ маъ харпічі.
Апои тръспній ачеи de стрігой ши фермекътъоръ авеа
о пътъчре інферналъ de а продъче тімпестъцъ (Фіртъ-
нене, віфорбръ, гріндінъ потопе), воале фелкріте, веэтъръ
де аморъ, аморбръ секрете, de a da вънълъ ои о-
менешти пътъре деокіетъре, de a параліса пътъріле чене-
рътъре припънъе. Еи ши еле се пътъа префаче ши
фу пріколічі, адікъ фу лъпъ къ симърі отенешти, фу

тжде, ұн пайыжінің сөзі ұн таң таріші ші таң тічі, қа съ дісін піпін не пасқыші съ те фертече спре чева, а се фаче певвзанді, а съвра къларе не тътэрі қа ішдэль дръческъ дела үнә локъ ла алтжъ, ұн фбра копілвлә din лёгъп, а фаче din върбадж фетей ші алте асеменеа въстъмъдій. Пъп ұн zioa de астъзі таң везі пела ораше ші сате фъкъндѣ үнї ұн поантеа din nainte de zioa Валпургі (ұн фебр.) къте З+ не үнші лептре депътареа стрігоілоръ. La къпкъ ұнкъ ера datina веке ла пемді ш. ұ. қа тіреле ші тірёсъ съ стеа кътъ се пітіе таң стръмши кът се зіче котъ ла котъ, пентрзка ны кътва врео въстъматъ de стрігое съ се въкре пінтре джпшій. Ұн а. 1685 ла Аспах фѣ джпшката үнә ляпъ каре фъкъсе стрікъчені тарі ұн віте. Локгіторій крекъзръ, къпкъ ұн ачелъ ляпъ фъсесе съфлетълъ үнә . . . . . аша еі ұлъ жиберъкаръ ка не үнә отъ, ұн трасеръ ұн капъ о сквфіз de побіте, еаръ не чінстітаі фауъ ляпнеаскъ о ларвъ (че пъкатъ къ зітаръ аі пъне ші тъпшіші не делікателі лаве), апоі тілъ пъсеръ ұн фбрчі.

Стрігоеіле тречеаі de певесте але драчілоръ, din а къроръ късъторіе требзіаі съ іасъ о тълдіме de омені-драчі сеаі драчі-оамені, тотъ атъта. Din o асеменеа крединъ рѡшіпътбре de тоатъ оменітіеа ера престе пітіпдъ ка се ны се паскъ трівхалеле челе варваре асъпра стрігоаелоръ, пріп каре саі датъ торцій пріп фокъ ші пріп атъта бабе вътъръне, а къроръ сінгъра віпъ ера, къ ла вътъръпеделе лоръ авеаі о фауъ преа сгжрчітъ ші пітіе ераі преа реле де гъръ ка челе таң тълте фетей. De къндѣ арта стрігоеілоръ ші а фертикътбрелоръ с деқіапатъ de артъ ліверъ ка ші поесіа, ка згтъръвіа ші тъсіка, де атвачі шітіе наіба кът се житжимпъ, къ жілре бабе ны се тълдіме пічі үпіка фертикътбре, афаръ нымаі дікъ веі реңомера ұн ачелъ цехіш певіноватъ не ачеле фетей вътъръне, каре съртапеле вотріндѣ ші тіжлочіндѣ ла късъторій факъ къте үнә віпъ азтора, певітіндесе пічі не сінеш. Din коптре ұн зілеле пістре класа чеа таң перікблос de фертикътбре стъ ұн чеа таң жілпілтъ фавбре а тутъроръ азкторітішілоръ жашешті. Че е дрептъ, къ дlorъ актма ны се таң префакъ ұн пісіче, чі токта dinкон-тръ ұші кълтівъ федішора пентрзка съ арате кътъ се іоте таң оменіскъ, ны се жиберакъ 'н треіде, чі діпъ челе таң позъ жирипале дела Нарісі — адікъ дікъ аі din че, — пічі съвръ не тътэръ сеіз не фбра de городъ не кареа ны о таң къпоскъ деқітъ нымаі din романе, чі съвръ ұн фастоне (карете үшоре) ші не каръ de фокъ дінтр'о міръ жілр'алта.

La пріма черчетаре үі с'ар пъреа үнә лякраб къ-ріосъ, пентрзче крединга decpre фертече ші стрігоеі с'а ляцітъ таң тълтъ нымаі асъпра фетейлоръ. № кът-ва пентрзкъ odinióръ Ева жишелі не Adam? Сеіз къла еліпі ші романі din фетей с'аі алесъ таң тотъ-deaxna каре с'аі окжпатъ қа adspnarea de върхиene ве-ниносе ші қа препарареа de beninpr (отръви). de үnde аноі ұртъ къ пештіпца өтепілоръ ле атріві о пътре таң пресвѣтъ de оменіскъ, жиқтъ ашса еле din гра-дзлъ de maleficae et veneficae naintarъ ла докторатъ de Lamiae, Strigae, Sagae? Mai adaoщемъ ші ачеса жипрециілоре, къткъ жілръ адевъръ фантасіа чеа таң фервінте а фетейлоръ жипреизать қа totala пекзно-штіпци а пътерілоръ паткрай ле фаче престе totъ аплек-кate de a креде ұн фелгримъ de сектътврі, de a креде таң ла ұртъ къ ші еле жиселе потъ чева таң тълтъ de кътъ тојі mediciй пътъпіглі ші кіаръ деқітъ рғы-чашіле вісерічій. De аічі пірчедѣ ші decktпtътъріле, пе каре апоі ле десвінде къ ачеса, къ дікъ ны фолосескъ ні чі ны стрікъ. Дествлъ атъта, къ ачестъ сълвічные а бітелоръ фетей а жильтъ ұн лятеа крещітъ ші ұн сектълъ крещітътъці о тълдіме пекрекзатъ de челе таң кріде ші варваре сакріфіці din сексълъ лоръ. —

Скрійторълъ Фойгт (Voigt) аднпі таң тълте date історіче — таң вътросъ din Җерманія —, дінтръ каре dedбчє, къпкъ ұн кърсъ de дозъ сътіе апі, адікъ ұн сектълъ алѣ 17 ші 18-леа врео позъ тіліоне de о-мені с'аі арсъ ка стрігой ұн опореа ля Dmnezeш ші а ныметілі крещітескъ. Съ піпемтъ къ Фойгт а преа жиқтірката ачелъ позъръ; атъта жисе totъ ръмъпне адевъръ къткъ de екс. орашблъ Віздебръг din Баварія жілръ апі 1627 ші 1628 kondamні ла торте пріп фокъ д о зъ с т е , орашблъ Хеннеберг жілръ 1651—1676 дозъзечі ші дозъ персбоне ка стрігоеі; еаръ оғі-чіюателе кредеа къ къ ачеста факъ үнә таре віпе кіаръ ачелоръ топіді пріп флақъръ, къчі ле тіжлоческъ тіжитіпца съфлетълъ! Ұнкъ ла ап. 1749 фѣ арсъ ла Віздебръг о съртапъ кълтгъріцъ че пътіміа de въла істеріеі; алта фѣ арсъ ұн Пресіа ла 1782 ші алте ұн Гларъс (ұн Елевдія) ла 1782 аныме Ana Гюдин і се тъліе капвъл къ еа ар фі фертиката пе үнә копілашъ ка съті інтре үнә ажъ ұн стомахъ. Іесвітъ Спее din Франкіонія (ұн Җерманія) петрекъ ұн віедъ ка попъ дозъ сътіе стрігой ла тортеа пріп фокъ. Інкісіторълъ Ремір din Лотарінгія позъръ ұн картеа са De demo-nolatria 800 стрігой, еаръ таң пе ұртъ фѣ ші елѣ арсъ totъ ка стрігой. — (Ба ұртъ.)

La anulu nou.

I.

Anu nou, ce te astepta
cu anima doliosa,
si lumea cea frumosa,
Si partea cea 'ntelepta,
si pruncii celi betrani.

Ce intardii asia tare?
de ce nu veni o data?
nu vedi, cum ti-se gata,
Saracii, micu cu mare,
seti bata toti in mani?

II.

Gemendu, de reu se scape,
dorindu s'ajunga bene;
ajunga, dieu, de me-ne,
In piele catu le 'ncape:
io nu le pismuescu.

Ci lumea, o! neb... 'a,
totu nu va se se 'nvetie,
ca ta cu doue fecie
Vei fi, ca totu de un'a.
Janu, semnu dumnedieescu!

III.

Frumosu ca o viora,
cu fruntea cea marézia,
si tenerelu la facia,
Erai ca o fetiora
de cinci-spre-diece ani.

Pre tronu candu se 'naltiara
latinii celi cu mente,
cu anima fierbente
Multi ani tie-ti urara,
ci loru-si bani, bani, bani.

IV.

Amara-i saraci'a,
nu-i omu car' se n'o scia,
dor' undu dintr'o milia;
Dar' inc' apoi domni'a
preste unu poporu flamendu!

Latinii totu strigara
si eri si adi si mane:
bani, jocuri! bani si pane!
In urma te lasara
nemica capetandu.

V.

De atunci, Jane sarace,
nu mai vedi dile bune,
curundu betrangu din june
De griji omulu se face,
se fia si imperatu.

Unu anu destulu fu tie,
se cadu in betranetie
din flori de teneretie,
De griji de imperati'a;
pecatu, pecatu, pecatu!

* * *

Dieu si Ercule.

Nu din nectaru de alu meu ai beutu dieitatea eroe;
Diina'ti virtute, ea fú, care netarulu 'ti a storsu.
(Schiller.)

Geniulu germanu.

Svabe! la lupta 'n virtute romana, formsetia
grecina!
Este-ai ajunsu; dar' nici candu franc'a 'ti
sarita a succesu.
(Schiller.)

—b.